

ROZŠÍŘENÍ ZÁKLADNÍCH OBLASTÍ SPOLEČNÉ OBCHODNÍ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE O PŘÍMÉ ZAHRANIČNÍ INVESTICE

TARAS KEPYCH

Abstrakt

Lisabonská smlouva dala nový impuls společné obchodní politice (CCP), díky čemuž se tato společná obchodní politika začala v rámci své oblasti působnosti vztahovat mnohem více i na přímé zahraniční investice (FDI). Přímé zahraniční investice tudíž nyní spadají do výlučné pravomoci Evropské unie. Přerozdělování pravomocí mezi EU a jejími členskými státy, jakož i rozšiřování Evropské unie však vytvářejí právní nejistotu, a také představují výzvy pro již existující dohody podepsané mezi členskými státy a třetími zeměmi. Evropská komise prokazatelně a dlouhodobě projevovala nejrůznější snahy o snížování případných obtíží spojených s uplatňováním nové výlučné pravomoci EU v oblasti přímých zahraničních investic. Relevantní precedenční právo, a to precedenční rozsudky týkající se soudních případů Evropská komise v. Rakousko, Evropská komise v. Švédsko, a také Evropská komise v. Finsko, ještě více zkomplikovalo vývoj této situace ohledně vykonání nové výlučné pravomoci EU v oblasti přímých zahraničních investic. Nařízení (EU) No 1219/2012 a mechanismus autorizace bilaterálních investičních smluv (BITs) členských států nemohou dostatečným způsobem zajistit bezproblémový přechod kompetencí jednotlivých členských států v oblasti přímých zahraničních investic na nadnárodní úroveň (instituce Evropské unie).

Klíčová slova

Evropská unie, společná obchodní politika, přímé zahraniční investice, bilaterální investiční dohoda, mezinárodní investiční arbitráž, výlučné kompetence EU

Úvod

Mezi mnohé změny, které byly zavedeny prostřednictvím Lisabonské smlouvy, patří jedna z nejvýznamnějších změn, id est zavedení nové výlučné pravomoci EU týkající se zahraničních investic v rámci společné obchodní politiky. Uplatňování těchto pravomocí dalo vzniknout několika kontroverzním otázkám, zejména ohledně aktuálního stavu a budoucnosti bilaterálních investičních dohod členských států Evropské unie uzavřených před udělením EU této nové pravomoci. Platnost bilaterálních investičních dohod členských zemí by mohla být

zachována pomocí uplatňování právních předpisů článku 351 Smlouvy o fungování Evropské unie (TFEU) per analogiam stejným způsobem jako probíhá uplatňování smluv, které vstoupily v platnost před přistoupením k EU. Nařízení (EU) č. 1219/2012 Evropského parlamentu a Rady (10) ze dne 12. prosince 2012, kterým se stanoví pevný právní základ zajištění správného uplatňování takového přechodného režimu, který usnadňuje přechod mezi původní a novou právní úpravou pro bilaterální dohody o investicích mezi členskými státy a třetími zeměmi, mělo by být platné pouze během přechodného období (1).

Výsledky a diskuse

1 Společná politika EU v oblasti mezinárodních investic

Přijetí Lisabonské smlouvy (Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, v době přijetí též Reformní smlouva) oznámilo úsvit nové éry pro Evropskou unii. Během této éry je prohloubeno demokratické zapojení, autonomní práva členských států jsou zajištěna s obnovenou opatrností a jednotné dodržování zásad evropského práva je ve stejné míře požadováno od všech členských států, zakládajících a nových. Každý z těchto cílů je zakotven v institucionálním uspořádání, pomocí kterého EU musí nyní vytvářet svou komplexní mezinárodní investiční politiku v celé Unii. Otázka, jakým směrem se bude pravděpodobně vyvíjet evropská investiční politika v budoucnosti, tudíž musí být zodpovězena s plným uvědoměním a náležitým ohledem na relativní silné a slabé institucionální stránky Evropského parlamentu, Rady, Komise a Soudního dvora Evropské unie. Evropský parlament je nejvhodnější pro provádění důkladných prověrek uplatňování demokratických principů v navrhovaných investičních politikách EU, předpisech a smlouvách. Jeho demokratický mandát, který mu zaručuje možnost naléhat na to, aby všechny diskuse k návrhům nových investičních zákonů Evropské unie odpovídajícím způsobem zahrnovaly odpovědi na otázky vznesené občany EU dříve, než se dosáhne požadovaný parlamentní souhlas. Pokud jde o ochranu zájmů jednotlivých členských států, na druhé straně, Rada si stále drží první pozici. To je úkolem Rady, aby zajistila, že kolektivní moudrost týkající se minulých zkušeností členských států s bilaterálními investičními smlouvami a urovnáváním sporů mezi investorem a státem se odráží v mandátech pro vyjednávání, které poskytuje Komisi, a také právních předpisech vztahujících se k investičním regulačním režimům a smluv, které schvaluje spolu s Evropským parlamentem ve schvalovacím procesu uplatňujícím zásadu spolurozhodování. Soudní dvůr Evropské unie vždycky hraje velmi důležitou roli justičního donucovacího mechanismu. Při výkonu jeho

pravomoci během řešení sporů mezi členskými státy a orgány Evropské unie o rozsah kompetencí, v průběhu rozhodování o konečném osudu bilaterálních investičních smluv uvnitř EU, a také při nařízení změny jakýchkoliv nových vnějších investičních smluv Evropské unie, které nejsou v souladu s právními předpisy EU, velká potenciální angažovanost Soudního dvora Evropské unie (CJEU) se objeví na pozadí vývoje společné politiky Evropské unie v oblasti mezinárodních investic (uzavírání smluv a rozdělení odpovědnosti mezi EU a členskými státy). Za předpokladu, že každá ze čtyř hlavních institucí EU realizuje své nové pravomoci související s investicemi takovým způsobem, který bere náležitý ohled na institucionální komparativní výhody svých protějšků, komplexní mezinárodní investiční politika Evropské unie se objeví díky procesu produktivního interinstitucionálního dialogu. Přestože Rada, Parlament a Komise začaly nejdříve prosazovat nesourodé a zdánlivě nesmiřitelné politické cíle, jejich poslední komunikace prokázala podstatně větší ochotu ke kompromisům. Tento trend bude pravděpodobně dostávat další impulsy. Strukturální brzdy a rovnováhy, pomocí kterých Lisabonská smlouva stanovuje kompetence každé instituce ohledně investiční scény, efektivně zakazují jakémukoliv jednomu orgánu postupovat kupředu, aniž by se ostatní mohly zapojit do tohoto procesu. Nicméně i když tato dobrá spolupráce mezi jednotlivými orgány pokračuje stále rychlejším tempem, osoby s rozhodovací pravomocí v EU by měly dbát na to, aby nedovolily impulsnímu chování získat převahu nad používáním introspekce. Lisabonská smlouva jim poskytla jednorázovou příležitost pro reformování původního mezinárodního právního režimu prostřednictvím celé řady zcela nových demokratických ideálů. Pouze tím, že se chopí příležitosti pro kritické reflektování nad tím, čeho dosáhly individuální investiční politiky jejich členských států každá zvlášť v minulosti, Evropská unie umožní přemýšlet kreativně o tom, čeho by její společná investiční politika měla kolektivně dosáhnout v budoucnosti. Jestli se EU chopí této příležitosti, Lisabonská smlouva jednoho dne může být považována za úsvit nejen ještě více demokratičtější Evropské unie, ale také ještě více demokratického mezinárodního investičního systému právních předpisů (2).

Evropská investiční politika je teprve v současné době ve stavu formování. Vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva vstoupila v platnost v roce 2009, EU má nyní výlučnou pravomoc v oblasti přímých zahraničních investic. Se zavedením nové pravomoci týkající se přímých zahraničních investic Evropská unie stojí před velkou novou výzvou, která spočívá v tom, aby EU vymezila rozsah této nové kompetence, a také i před otázkou, jak bilaterální investiční dohody členských států budou ovlivněny tímto vymezováním. Investiční politika

Evropské unie se po svém vzniku potýká se splněním řady náročných právních, politických a praktických úkolů. Za prvé, již samotná existence investiční politiky EU je závislá na specifickém vymezení rozsahu nové výlučné pravomoci Evropské unie v oblasti přímých zahraničních investic, a to nejen v souladu s článkem č. 207 Smlouvy o fungování EU, ale rovněž na základě jiných ustanovení smluv Evropské unie. Je stále nejasné, zda a do jaké míry bude EU rozvíjet autonomní investiční politiku, a zdali také bude docházet k nahrazování bilaterálních investičních dohod členských států. Za druhé, investiční politiky členských států mají být přeneseny daleko více do investiční politiky Evropské unie. Za účelem vyřešení těchto problémů, EU přijala nařízení, jehož cílem je zachování právní jistoty, dokud nebudou tyto bilaterální investiční smlouvy nahrazeny dohodami Evropské unie. Za třetí, investiční politika EU vyžaduje jasné vymezení rolí Evropské unie a členských států během vytváření politiky v oblasti přímých zahraničních investic. V souladu s maximou *lex posterior derogat legi priori* zákon pozdější ruší zákon předchozí. Z tohoto důvodu pozdější právní úprava evropské investiční politiky zrušuje ustanovení bilaterálních investičních dohod, přičemž tato ustanovení bilaterálních investičních smluv již nebude nadále platná podle právních předpisů EU. A toto by však mohlo vést k problémům, protože tyto starší právní předpisy již nejsou použitelné a také tato pozdější evropská investiční politika může být v rozporu s bilaterálními investičními dohodami. Když budou mezinárodní investiční smlouvy uzavírány Evropskou unií, relevantní otázkou nicméně zůstává, kdo bude arbitrem. To by mohl být Soudní dvůr EU, ale v daném případě je nutné, aby tyto bilaterální investiční dohody podléhaly normám primárních a sekundárních právních předpisů Evropské unie v souladu s hierarchizací evropských norem podle právní síly. Listina základních práv EU (někdy též Charta základních práv) je právně závazným dokumentem pro členské státy, ve kterém byla sjednocená základní práva použitelná na úrovni Unie, zahrnutým do norem primárního evropského práva. Tato Listina základních práv Evropské unie obsahuje důležitá ustanovení týkající se práva na zdravé životní prostředí a také práva na ochranu životního prostředí. Závěrem tudíž lze konstatovat, že sice zcela vyhovující struktura práva s normami primárního a sekundárního práva týkajícími se ekologie již existuje, ale je zapotřebí definitivně jmenovat vhodný rozhodčí tribunál. Vnitřní trh zaručuje spravedlivou rovnováhu mezi ochranou investic a environmentálními zájmy. Bilaterální investiční dohody poskytují spravedlivé a rovné zacházení a také spravedlivé odškodnění v případě vyvlastnění. Bilaterální investiční smlouvy obsahují podle jejich smluvních podmínek velmi široké spektrum možností pro zajištění nároků investora na náhradu škody v důsledku porušení jeho práv, což může vést ke vzniku nejrůznějších investičních nároků, a také k omezení jednotlivým členským státům prostoru

ekologické politiky ve sférách, jako je například uplatňování ochranných opatření v oblasti ochrany životního prostředí. Bilaterální investiční dohody se v průběhu času vyvinuly, a proto se nová generace bilaterálních investičních smluv často zabývá problematikou ochrany životního prostředí. Nicméně, původní generace bilaterálních investičních dohod vskutku buď omezuje, nebo může potenciálně omezovat do určité míry politický prostor členských států. Toto limituje členské státy v tom, co mají povoleno udělat, nebo co jsou povinny učinit na základě práva EU, a sice chránit životní prostředí. Kromě toho, bilaterální investiční smlouvy zaručují investorům možnost podávat žaloby na stát do mezinárodních arbitrážních tribunálů. Vzhledem k těmto a dalším nekompatibilitám s právními předpisy Evropské unie, bilaterální investiční dohody uvnitř EU musejí být ukončeny (3).

Ustanovení článku 207 Smlouvy o fungování Evropské unie svěřují EU výlučnou pravomoc ve vztahu k přímým zahraničním investicím. Tato pravomoc může být dostatečně široká při regulaci valné většiny, téměř všech, ne-li úplně všech záležitostí, které se řídí příslušnými ustanoveními bilaterálních investičních dohod. Toto se týká ve stejné míře obou fází přílivu přímých zahraničních investic, id est otázek vznikajících jak při počáteční fázi přílivu přímých zahraničních investic, tak i během následující fázi přílivu přímých zahraničních investic, jako jsou například doložka národního zacházení, doložka nejvyšších výhod, spravedlivé a rovné zacházení s investory a jejich investicemi. Členské státy Evropské unie si zachovávají právo vyvlastňovat majetek zahraničních investorů, ale Unie může stanovit, aby výkon vyvlastnění byl podroben určitým podmínkám. Ustanovení článku č. 207 Smlouvy o fungování EU se nevztahují na portfoliové investice, ale Evropské unie může mít implicitní výlučnou pravomoc na základě společných pravidel týkajících se pohybu kapitálu (články 63 až 66 Smlouvy o fungování EU). V zásadě také zůstává i nadále kompetence v oblasti dopravy jako sdílená. Členské státy Evropské unie mohou in futuro zachovat omezení vyňaté článkem č. 64 odst. 1 Smlouvy o fungování EU. Je to diskutabilní, ale spíše pochybné, že článek č. 65 odst. 1 Smlouvy o fungování EU rovněž stanoví výjimku (5).

V souladu s článkem č. 267 Smlouvy o fungování EU, vnitrostátní soudy členských států Evropské unie můžou (a někdy i musejí) požádat Soudní dvůr EU o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu a uplatňování právních předpisů Společenství, včetně mezinárodních smluv a dohod, a také vztahující se k platnosti sekundárních právních předpisů Společenství. Tímto způsobem je zajištěno, že musí být se všemi občany Evropské unie zacházeno stejně v celé Unii. Nicméně, toto není použitelné, pokud jde o rozhodčích řízeních

a nezáleží na tom, jestli to jsou obchodní nebo investiční arbitráže. Soudní dvůr EU neakceptuje návrhy na zahájení řízení o předběžných otázkách, které budou vznesené rozhodčími tribunály. Z tohoto důvodu žalované státy v mezinárodních rozhodčích řízeních tvrdí, že arbitráž a právní předpisy Evropské unie jsou naprosto neslučitelné. Členské země EU, které jsou žalované v rozhodčích řízeních tvrdí ve svých podáních, že v důsledku přistoupení k Evropské unii bilaterální investiční dohody byly automaticky ukončeny. Navíc může posloužit i jako dodatečný argument to, když někdy tvrdí, že bilaterální investiční smlouvy jsou nepoužitelné kvůli jejich neslučitelnosti s právními předpisy EU. Ale pokud již bilaterální investiční dohody jsou nepoužitelné, stále ještě existuje několik právních prostředků, které zůstaly použitelné pro investory v rámci Evropské unie (6).

Finanční odpovědnost Evropská unie vyplývající z rozhodčího řízení mezi investorem a státem je politicky velmi citlivé téma, které v současné době formuje nově vznikající evropskou mezinárodní investiční politiku. Prvním hlediskem je úroveň ochrany, která by mohla být poskytnuta pro zahraniční investory v budoucích investičních smlouvách Evropské unie, aniž by byl ohrožen politický prostor EU. Druhým hlediskem je to, do jaké míry hodnocení svých regulačních pravomocí rozhodčími tribunály namísto Soudního dvora Evropské unie, EU je ochotna akceptovat. Vzhledem k tomu, že Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 912/2014 ze dne 23. července 2014, kterým se stanoví rámec pro řešení finanční odpovědnosti v souvislosti s rozhodčími soudy pro řešení sporů mezi investorem a státem podle mezinárodních dohod, jichž je Evropská unie stranou (11), stalo se výchozím bodem pro budoucí investiční dohody EU, tyto smlouvy mohou mít dopad na stávající ochranná opatření vyrovnávající soukromé a veřejné zájmy v právních předpisech Evropské unie. Různá politická rozhodnutí mohou padnout ve světle obav, že investiční smlouvy by mohly ovlivnit politický prostor EU. Více udržitelný přístup by měl být použit pro zajištění toho, aby budoucí dohody Evropské unie mohly poskytnout dostatečnou jasnost, pokud jde o vnější meze finanční odpovědnosti a kritéria pro vznik odpovědnosti s cílem maximalizovat právní jistotu pro investory a hostitelskými státy (7).

Hmotněprávní standardy ochrany přímých zahraničních investic a také práva investora odpovídající minimálnímu standardu zacházení jsou jádrem mezinárodních investičních dohod, a jejich konkrétní znění má nesmírné důsledky ovlivňující jeho účinek, který tyto smlouvy mají na zúčastněné strany, jakými jsou například státy a jejich investoři. V rámci rozhodčích řízení jako mechanismů pro řešení sporů mezi investorem a státem konaných v

moderní éře, přibližně od roku 1998 až po současnost, řada rozhodčích nálezů v mezinárodních investičních sporech, které byly vydané na základě rozhodčích žalob týkajících se údajného porušení práv zahraničních investorů na ochranu obsažených v ustanoveních mezinárodních dohod upravujících řešení investičních sporů mezi státy a zahraničními investory, což mnohde vedlo k velké nespokojenosti každého státu, který byl stranou v mezinárodní investiční arbitráži, dala jasnější představu o rizicích představovaných takovými ustanoveními mezinárodních investičních smluv. Mnoho z těchto rozhodčích nálezů se týkaly sporů podle mezinárodních dohod o investicích (IIAs), u kterých je členský stát Evropské unie smluvní stranou, obvykle používajících ve formulacích upravujících tyto dohody široce pojaté a také obsahujících nekonkrétně formulované definice popisující hmotněprávní ochranu a zacházení, které jsou poskytovány investicím.

Ať již počáteční cíle EU byly jakékoli, když poprvé začala nastiňovat svoji představu svých upřednostňovaných pozicí ve vztahu k standardům zacházení a ochrany v rámci vykonávání svojí nové pravomoci v oblasti přímých zahraničních investic, Evropská unie v poslední době začíná samu sebe ve vztahu k těmto standardům uvádět do souladu se znepokojeními vyjádřenými parlamentem Evropským parlamentem, která byla také dlouhodobě vyslovována v severoamerických státech. Budoucí bilaterální investiční dohody EU budou pravděpodobně nastavovat laťku zakázaného jednání státu mnohem více opatrněji a také mnohem více přesněji, nežli nastavují tradiční bilaterální investiční smlouvy členského státu Evropské unie.

Pokrok, ke kterému v minulosti došlo v rámci EU, standardů chování a zacházení je doplněn netradičním myšlením týkajícím se urovnávání sporů. Vskutku debata, která se již delší dobu vyvíjí ve stejné době, jako Evropská unie postupuje směrem k vytyčenému cíli zahrnujícím možnost dohodnout se na rozsuzování sporů týkajících se uplatňování nároků amerických investorů vyplývajících z dohod, směřuje směrem k zásadní revizi v oblasti urovnávání sporů prostřednictvím arbitrážních institucí.

Zásadní otázkou však zůstává, zdali vůbec bude možné mechanismus řešení sporů mezi investorem a státem (ISDS) přímo začlenit do textu budoucích mezinárodních investičních smluv EU, odpověď na kterou může záviset na identitě dotčené smluvní protistrany, která jedná o uzavření mezinárodní investiční smlouvy s Evropskou unií, je to dost pravděpodobné, že tento mechanismus řešení sporů mezi investorem a státem bude zahrnovat takovou řadu

prvků a opatření, která bude mít dramatický vliv na fungování tohoto mechanismu řešení sporů mezi investorem a státem. V přinejmenším budou pravděpodobně mezinárodní investiční dohody vznikající při výkonu nové pravomocí docela inovativní a nastaví zcela nový standard týkající se vyvažování práv investorů a praerogativ států, a také vztahující se k prosazování větší míry odpovědnosti během uplatňování modelu fungování mezinárodní investiční arbitráže. Jestli vůbec budou budoucí bilaterální investiční smlouvy obsahovat mechanismus řešení sporů mezi investorem a státem a také jak bude vypadat takový mechanismus řešení sporů mezi investorem a státem, a pokud ano, tak budou rovněž akcentovat významné kritické a problémové místo, které bilaterální investiční dohody uvnitř EU mají v rámci právní struktury Evropské unie.

Důležitá přitom je právě ta okolnost, že EU jako celek začala představovat významného aktéra na mezinárodní scéně ochrany investic, ve které hrál a hraje důležitou roli běžně známý a hojně využívaný mechanismus řešení sporů mezi investorem a státem, což předznamenává významné změny směřující k postupnému omezování aplikování takové struktury dohody, která byla používána v praxi vyjednávání bilaterálních investičních dohod v souladu s předchozími postupy stanovenými na úrovni členských států Evropské unie. Problematika vznesená v otázkách, které jsou kladeny ohledně tradičních prohlášení vzniku mezinárodní odpovědnosti státu, který je smluvní stranou mezinárodní smlouvy o ochraně investic, v případě porušení jeho mezinárodních závazků, vyskytuje se ve většině bilaterálních investičních dohod, a také zkušenosti s uplatňováním systému zahrnujícího mechanismus řešení sporů mezi investorem a státem během už více než patnácti let, které dělají starosti státům, umožnily výrazné přehodnocení některých z nejdůležitějších základů stávajícího systému. Ta skutečnost, že Kanada, USA a Čína patří mezi země, se kterými Evropská unie nejprve projednává možnou novou regulaci mezinárodní investiční arbitráže, zdůrazňuje okolnost, že všechny tyto státy mají obrovské sázky, které se týkají mechanismu řešení sporů mezi investorem a státem. A odchylky, které budeme pravděpodobně vidět v budoucích bilaterálních investičních smlouvách EU, od této předcházející struktury dohody, která byla používána v praxi vyjednávání bilaterálních investičních dohod v souladu s předchozími postupy stanovenými na úrovni členských států Evropské unie, ve vyjadřování postoje k standardům chování a zacházení, a také ve stanovení mechanismu řešení sporů mezi investorem a státem, budou dohromady rovněž akcentovat významné kritické a problémové místo, které bilaterální investiční dohody uvnitř EU mají v rámci právního systému Evropské unie (8).

2 Doložka o lidských právech v dohodách EU o ochraně investic

Současný rámec politiky pro zahrnutí doložky o lidských právech v mezinárodních smlouvách se datuje od roku 1995, kdy Rada EU formálně přijala politiku související se stanovením operativní doložky o lidských právech ve všech nových všeobecných dohodách o vzájemné spolupráci a obchodu. Od roku 2009 byl také zaznamenán dynamický vývoj týkající se doložek o lidských právech. První aspekt tohoto vývoje se týká sektorových obchodních dohod. V roce 2013 byly podepsány protokoly k dohodám o partnerství v odvětví rybolovu (FPAs) mezi Evropskou unií a Marokem, a také mezi EU a Pobřežím slonoviny, oba obsahující výslovná ustanovení spojující tyto protokoly s doložkami o lidských právech v ostatních platných smlouvách. Druhý aspekt vyplývá z nové pravomoci Evropské unie v oblasti přímých zahraničních investic podle Lisabonské smlouvy ratifikované v roce 2009. Je možné předpokládat, že se všemi investičními závazky vyplývajícími z dohody o obchodu by se mělo zacházet stejně jako se všemi obchodními závazky uvedenými v této smlouvě. Nicméně kdyby EU někdy přišla o jednání o dohodě, která se vztahuje jenom na ochranu investic, bylo by rovněž nutné zajistit, aby taková smlouva zahrnovala *inter alia* také doložku o lidských právech (4).

Závěr

Přijetí Smlouvy o fungování Evropské unie vyvolalo ústavní změny a politické následky týkající se převodu vnějších pravomocí v oblasti investic na nadnárodní úroveň. Smlouva o fungování EU stanoví, že členské státy Evropské unie ztrácejí svou pravomoc k uzavření investičních dohod a také analyzování vývoje nových způsobů zdokonalování a zefektivňování právní úpravy regulace přímých zahraničních investic na evropské úrovni. Nová ucelená evropská investiční politika může umožnit EU využití svého vlivu při vyjednávání ještě výhodnějších podmínek s třetími (nečlenskými) zeměmi a také konzistence celosvětových standardů ochrany přímých zahraničních investic, což vede k dokonce ještě většímu zajištění rovnocenných, jakož i zcela nesrovnatelně lepších, podmínek pro evropské investory. Tyto vyhlídky do budoucna jsou ovšem nejasné a pochmurné kvůli formálním, avšak velice důležitým, aspektům souvisejícím s implementací investičních dohod a také nejisté budoucnosti již existujících investičních smluv podepsaných členskými státy Evropské unie. Tento mechanismus vývoje nových způsobů zdokonalování a zefektivňování právní úpravy regulace přímých zahraničních investic na evropské úrovni svým opravdu širokým

instrumentariem nabízí bohatou paletu metod a nástrojů pro řešení systémových otázek problematiky týkající se následující generaci investičních dohod vztahujících se k systémově významným subjektům mezinárodního práva ochrany investic, které totiž mají v tomto ohledu velké zkušenosti zahrnující uplatňování ustanovení mezinárodních investičních smluv v rámci preferenčních obchodních režimů podléhajících legislativě v oblasti obchodní politiky. Právní problematika zahraničních investic vně i uvnitř EU a strategie společné politiky Evropské unie v oblasti mezinárodních investic budou také přímo nebo nepřímo následně ovlivňovat mezinárodní investiční režim (9).

Literatura

- [1] Pantaleo, L. 2014. Member States Prior Agreements and Newly EU Attributed Competence: What Lesson from Foreign Investment. *European Foreign Affairs Review*, vol. 19, issue 2, pp. 307–324.
- [2] Maupin, J. A. 2014. Where Should Europe's Investment Path Lead? Reflections on August Reinisch, "Quo Vadis Europe?". *Santa Clara Journal of International Law*, vol.12, issue 1, pp. 183-222.
- [3] Diepeveen, R., Levashova, Y., Lambooy, T. 2014. Bridging the Gap between International Investment Law and the Environment. *Utrecht Journal of International and European Law*, vol.30, issue 78, pp. 145-160. [cit. 2014-11-24]. Dostupné na: <http://ssrn.com/abstract=2413440>
- [4] Bartels, L. 2014. The European Parliament's Role in Relation to Human Rights in Trade and Investment Agreements. [cit. 2014-11-23]. Dostupné na: <http://ssrn.com/abstract=2441926>
- [5] Puig, R.V. 2013. The Scope of the New Exclusive Competence of the European Union with Regard to 'Foreign Direct Investment'. *Legal Issues of Economic Integration*, vol.40, issue 2, pp. 133–162.
- [6] Miron, S. 2014. The Last Bite of the BITs-Supremacy of EU Law Versus Investment Treaty Arbitration. *European Law Journal*, vol.20, issue 3, pp. 332-345. [cit. 2014-11-22]. Dostupné na: <http://ssrn.com/abstract=2434900> nebo <http://dx.doi.org/10.1111/eulj.12039>
- [7] Kleinheisterkamp, J. 2014. Financial responsibility in European international investment policy. *International and Comparative Law Quarterly*, vol.63, issue 2, pp. 449-476. [cit. 2014-11-21]. Dostupné na: <http://dx.doi.org/10.1017/S0020589314000116>
- [8] Clodfelter, M. A. 2014. The Future Direction of Investment Agreements in the European Union. *Santa Clara Journal of International Law*, vol.12, issue 1, pp. 159-182.
- [9] Chaisse, J. 2012. Promises and Pitfalls of the European Union Policy on Foreign Investment-How will the New EU Competence on FDI affect the Emerging Global Regime?. *Journal of International Economic Law*, vol.15, issue 1, p. 51-84.
- [10] Regulation (EU) No 1219/2012 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2012 establishing transitional arrangements for bilateral investment agreements between Member States and third countries. OJ L 351, 20.12.2012, p. 40–46

(BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV). Special edition in Croatian, Chapter 11, Volume 127, P. 188 – 194.

[11] Regulation (EU) No 912/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 establishing a framework for managing financial responsibility linked to investor-to-state dispute settlement tribunals established by international agreements to which the European Union is party. OJ L 257, 28.8.2014, p. 121–134 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV).

Kontakt

Taras Kepych

117 - Ústav práva a humanitních věd, Mendelova univerzita v Brně

61300 Zemědělská 1, Brno, Česká republika

kepych@gmail.com